

BASINA VE KAMUOYUNA: YANGINLAR KADER DEĞİLDİR! KENTLERİ VE DOĞAYI RANT ODAKLI DEĞİL, AFETE DİRENÇLİ PLANLAMAK ZORUNLULUKTUR!

29 Haziran 2026 tarihinde ülkemizin dört bir yanından yükselen alevler, sadece ormanlarımızı değil, geleceğimizi ve yaşam alanlarımızı da küle çevirmektedir. İzmir'in Dikili ilçesi Çandarlı ve Yaylayurt bölgelerinde tarım arazisinde başlayıp rüzgarın etkisiyle ormana ve konut alanlarının sınırına dayanan; Bursa Osmangazi'de bir hayvan ağılında başlayıp ormanlık alana sıçrayan; Çanakkale ve Adana'da eş zamanlı olarak başlayan yangınları derin bir endişeyle takip etmekteyiz.

Bizler, TMMOB Şehir Plancıları Odası İzmir Şubesi olarak, bu felaketleri sadece "aşırı sıcaklar", "rüzgar" ya da "meteorolojik bir şanssızlık" olarak geçiştirmeyi reddediyoruz. Karşı karşıya olduğumuz tablo, iklim krizinin yıkıcı etkilerinin yanı sıra, **bütüncül planlama ilkelerinin reddedilmesinin, denetimsizliğin ve arazi kullanım politikalarındaki iflasın açık bir ilanıdır.**

Bu büyük felaketler zinciri karşısında, mesleki sorumluluğumuz gereği kamuoyunu ve yetkilileri acilen uyarıyoruz:

Kent-Orman ve Kent-Kır Arayüzleri Tamamen Savunmasızdır!

Dikili'de alevlerin doğrudan sitelerin çeperine ulaşması, Bursa'da ise yangının bir hayvancılık tesisinde başlayıp ormana sirayet etmesi, şehir planlama disiplininin en temel kurallarından birinin çiğnendiğini göstermektedir: **Kent-Orman ve Kent-Kır Arayüzü (Wildland-Urban Interface) yönetilmemektedir.** İmar planlarında orman ve tarım sınırları ile konut, sanayi veya kırsal üretim tesisleri arasında bırakılması gereken "yangın emniyet şeritleri" ve "tampon yeşil kuşaklar" ranta ve kaçak yapılaşmaya kurban edilmiştir. Tampon bölgesi olmayan her yerleşim alanı, yangına karşı açık hedef konumundadır.

Çok Noktalı Afet Krizine Karşı "Dirençlilik ve Adaptasyon Planlaması" Şarttır!

Aynı gün içinde İzmir, Çanakkale, Bursa ve Adana'da eş zamanlı olarak patlak veren yangınlar göstermiştir ki, afet yönetimi sadece yangın söndürme ekiplerinin yoğun çabasına bırakılamaz. Müdahale imkanlarını bölen bu çok noktalı kriz senaryolarına karşı kentlerimiz, bölge ölçeğinden

uygulama imar planı ölçeğine kadar **"Afet Dirençlilik Planları"** ile donatılmalıdır. 1/100.000 ve 1/25.000 ölçekli planlara "Yangın Hassasiyet ve Risk Haritaları" derhal işlenmeli; lojistik hatlar, hidrant sistemleri ve tahliye koridorları mekansal olarak garanti altına alınmalıdır.

Kırsal Alanlardaki Denetimsizlik Ormanları Tehdit Ediyor!

Son yangınların neredeyse tamamı doğrudan orman içinde değil; tarım arazilerinde, ağaçlarda veya yerleşim çeperlerindeki insan faaliyetleri sonucunda başlamıştır. Kırsal alanların plansızca saçaklanması, denetimsiz hobi bahçeleri, tarım arazilerinin amaç dışı kullanımı ve orman sınırındaki kontrolsüz üretim tesisleri yangın riskini geometrik olarak artırmaktadır. Kırsal alanlar başboş bırakılamaz; mekansal planlama kırsal üretim alanlarını da güvenli ve denetimli kılmak zorundadır.

TMMOB Şehir Plancıları Odası Olarak Taleplerimiz ve Çağrımızdır:

Yangın riski yüksek olan tüm kentsel ve kırsal alanlarda imar planları "İklim Krizi ve Yangın Riski" parametreleriyle derhal revize edilmeli; orman sınırındaki mevcut yapılar etrafında en az 100-150 metrelik yangın önleme kuşakları oluşturulmalıdır.

Yanan Alanların Takipçisiyiz, Ranta Geçit Vermeyeceğiz!

Anayasa'nın 169. maddesi açık ve nettir. Yanan orman alanları hiçbir gerekçeyle imara açılmaz, turizm veya sanayi alanı ilan edilemez. İzmir'de, Çanakkale'de, Bursa'da ve Adana'da küle dönen alanların yeniden ormanlaşma sürecinin başlatılması ilgili kurumların sorumluluğundadır.

Afet yönetimi, yangın çıktıktan sonra gösterilen refleks değil; yangın çıkmadan önce yapılan mekansal tasarımıdır. Yerel yönetimleri ve merkezi idareyi, şehir plancılarını afet sakınım süreçlerinin merkezine almaya çağırıyoruz.

Yangınlar bu coğrafyanın mukadderatı, küle dönen kentler ve doğal alanlar ise kaderimiz değildir. Bilimin, tekniğin ve doğanın sesine kulak veren, kamu yararını gözetken planlama politikaları hayata geçirilene kadar mücadelemizi sürdüreceğimizi kamuoyuna duyuruyoruz.

Saygılarımızla.

TMMOB Şehir Plancıları Odası İzmir Şubesi